

Глобален план

за провеждане на Десетилетието за активни действия по осигуряване на безопасност в движението по пътищата 2011-2020г.

ДЕСЕТИЛЕНИЕ ЗА АКТИВНИ ДЕЙСТВИЯ ПО ОСИГУРЯНАТЕ НА БЕЗОПАСНОСТ В ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА 2011-2020г.

Призовавам държавите-членки, международните агенции, организациите на гражданското общество, бизнеса и лидерите на общността да гарантират, че през това десетилетие ще се постигнат за реални подобрения. Като стъпка в тази посока правителствата трябва да направят публично достойние своите национални планове за десетилетието, когато то ще стартира официално във всички страни на света - 11-ти Май 2011 год.

Г-н Бан Ки-муун, генерален секретар на ООН

1. Цел на настоящия документ

Този план е предназначен да служи като ръководство за улесняване координация и хармонизиране на дейностите, насочени към постигане на целите и задачите на Десетилетието за действие за безопасност по пътищата 2011-2020. Той отваря контекст за разбиране на произхода и причините за обявяване на Десетилетието на Общото събрание на ООН. Този общ план е инструмент, който може да се използва като средство за разработване на национални и местни програми и едновременно с това служи като основа за координирани действия на глобално равнище. Той е адресиран към широка аудитория, включваща представители на националните и местни правителства, гражданското общество и частния компани, които искат да приведат дейността си през следващите десетилетие в съответствие с глобалната рамка.

2. Статистическа информация

2.1 Мащаб на проблема и тенденция

Всяка година около 1,3 милиона души умират вследствие на пътнотранспортни произшествия - повече от 3000 души на ден и повече от половината от тези хора не са били в превозните средства.

Други 20-50 милиона души са изложени на по-леки злополуки, без смъртоносни наранявания и тези наранявания са важна причина за инвалидност в света.

Деветдесет на сто от смъртните случаи при пътни произшествия настъпват в страните с ниски и средни доходи, в които са по-малко от половината регистрирани превозни средства в световен мащаб.

Пътнотранспортните произшествия са една от трите водещи причини за смърт при хората на възраст 5 и 44 години. Ако не се предприемат незабавни и ефективни действия, се предвижда жертвите по пътищата да станат петата водеща причина за смърт в света, което се оценява на 2,4 милиона смъртни случаи всяка година.

Това е в резултат на бързото нарастване на моторните превозни средства без необходимото подобряване на стратегиите за безопасност по пътищата и планиране на земеползването.

Икономическите последици от пътните катастрофи се оценяват на 1 - 3% от БНП на съответната страна от света, достигайки общо до 500 милиарда щатски долара. Намаляване на нараняванията и смъртните случаи по пътищата ще намали страданието, ще предостави възможности за растеж и освобождаването на ресурси за по-продуктивна употреба.

Освен жертвите по пътищата, нарастването на броя на моторните превозни средства има ред други негативни последици върху човешкото здраве и околната среда.

Много части на света вече страдат от последиците от изменението на климата и данните показват, че автомобилният транспорт, който все още е силно зависим от петрола, произвежда 14 % от глобалните емисии на парниковите газове.

Тези емисии имат пряко въздействие върху здравето на хората от замърсяването на въздуха и последващи респираторни последици. Вредното влияние върху здравето се състои в намаляване на физическата дейност в резултат на използването на моторни превозни средства.

По целия свят, вземащите решения обмислят как да намалят емисиите на парниковите газове и тяхното въздействие върху глобалната промяна на климата. По този начин действията, предприети в рамките на Десетилетието за действие за осигуряване на безопасността по пътищата, ще се отрази на предприетите мерки за подобряване на системата за устойчивия транспорт като един от начините за намаляване на последиците от изменението на климата.

Например, намаляване на използването на моторни превозни средства чрез насърчаване на по-безопасни, по-чисти форми на обществен транспорт и активно движение би довело до намаляване на емисиите на парникови газове и едновременно с това ще бъде от полза за здравето, включително намаляване на нараняванията при движението по пътищата.

2.2 Инициативи от които ще има ефект

Съществуват възможности за предпазване от пътнотранспортни травми.

Натрупаният опит показва, че най-важните елементи за устойчиво осигуряване на безопасността на движението се явяват адекватно финансираното водещо главно звено и национален план или стратегия подаващи се на измерване целеви ориентири.

Ефективните мерки показват че елементите на пътната безопасност трябва да са неразделна част в бъдещото решаване на проблемите по използването на земята, градското планиране и планиране на транспорта; проектиране по-безопасни пътища и изискване за независими одити за пътна безопасност на нови строителни проекти, подобряване на показателите за безопасност на бъдещите превозни средства; насърчаване ползването на обществения транспорт, ефективно управление на скоростта от страна на полицията и използване на мерки за успокояване на движението; създаване и прилагане на закони, изискващи използването на предпазни колани, каски и системи за обезопасяване на деца; въвеждане и контрол на закона за пределните стойности на концентрация на алкохол в кръвта на водачите и подобряване на здравните грижи за жертвите след катастрофите.

Важна роля в подкрепа на прилагането на законодателни мерки играят информационните кампании за повишаване на осведомеността хората за опасностите в движението и размера на санкциите при нарушаване на закона.

2.3 Динамика на нарастването

Нараства разбирането, че настоящата ситуация в областта на безопасността по пътищата представлява криза, с въздействието на която върху здравето, социалната и икономическа сфери застрашава постигнатите успехи в областта на здравеопазването и развитието. Сигурността на движението не е нов проблем, още повече че през последното десетилетие дейността в международен план се активизира. Бяха разработени редица документи, които описват обхвата на проблема, неговите социални, здравни и икономически въздействия, конкретните фактори на риска и ефективните мероприятия. Тези документи послужиха като стимул за приемането на редица резолюции, призоваващи държавите-членки и международната общност да включат безопасността по пътищата в списъка на въпросите от глобалната политика и съдържащи конкретни препоръки за действие. Тези резолюции съдържаха призови за засилване на международното сътрудничество в резултат на което бе създадено "Сътрудничество в рамките на Организацията на обединените нации в областта на безопасността на движението по пътищата". Този механизъм на сътрудничество в който водеща е Световната здравна организация, а като заместници поетапно се явяват Регионалните

комисии на ООН, от 2004г. обединява международни организации, правителства, неправителствени организации, фондации и представители на частния сектор с цел координация и провеждане на ответни на проблемите на безопасността на движението мерки. Още повече че текущите инициативи и нивото на инвестиране на средства не са достатъчни за да спрат или да обърнат очакваното увеличение на смъртността в резултат на пътнотранспортни произшествия.

В доклада на Генералният секретар на Организацията на обединените нации за глобалната криза в областта на безопасността по пътищата през 2009 г. се отбелязва че независимо от нарастващата информираност по проблемите на безопасността на движението и подкрепата на приетите решения, политическата воля и нивото на финансиране не съответстват с мащабите на този проблем.

Генералният секретар на Организацията на обединените нации посочва, че тази криза изисква амбициозни виждания, разширяване на инвестициите и повишаване качеството на сътрудничество и отбелязва че Първата световна министерска конференция по безопасността на движението е една огромна възможност за създаване на планове за действие и стимулиране напредъка на следващите практически стъпки.

3. Защо е необходимо Десетилетие за действия по осигуряване на безопасността на движение по пътищата?

В доклада на Комисията за глобална пътна безопасност за 2009 се отправя призив за провеждане на Десетилетие за действия по осигуряване на безопасност на движението по пътищата. Това предложение е получило одобрение от широк кръг от държавни служители, както и от "Сътрудничеството в рамките на Организацията на обединените нации в областта на безопасността на движението по пътищата". В доклада си пред Общото Събрание за 2009 г., Генералният секретар на Организацията на обединените нации призова държавите-членки да подкрепят усилията за обявяване на Десетилетието. Десетилетието дава възможност за дългосрочни и координирани действия в подкрепа на безопасността на движението по пътищата на регионално, национално и местно ниво.

Основните партньори за глобалната безопасност по пътищата са съгласни, че е дошло време за ускоряване на инвестициите в пътната безопасност в страните с ниски и средни доходи, наред с разработването на устойчиви стратегии и програми за безопасност по пътищата. При това следва да се отчита връзката между пътища и хора, да се насърчава използването на обществения транспорт, както и да се променят подходите за измерване напредъка в националната транспортна политика. Съществува разбиране за основните рискови фактори, както и за ефективните мерки за преодоляването им.

Създадени са структури за сътрудничество и обединение на основните международни участници, източниците за финансиране, гражданското общество и за задействане на финансовите механизми за подкрепа на ускореното инвестиране в средства и дейности. Достатъчни ресурси и политическата воля са ключов елемент в тази насока.

Десетилетието ще осигури времеви рамки за действия за насърчаване на политическата подкрепа осигуряване на ресурси както на глобално, така и на национално ниво. Донорите биха могли да използват Десетилетието като стимул за интегриране на пътната безопасност в своите програми за подпомагане.

Страните с ниски и средни нива на доходи могат да го използват за ускореното приемане на ефективни и икономични програми за осигуряване на безопасност в движението по пътищата. Страните с високи доходи могат да се възползват от тяхната помощ и постигнат подобряване на своите показатели за безопасност и предават своя опит и знания на другите страни.

През март 2010 г. с резолюция на Общото събрание на ООН е обявено Десетилетието за действие за безопасност по пътищата 2011-2020 (A/64/255), с цел стабилизиране и после да се намали прогнозираното ниво на смъртните случаи при движението по пътищата в световен мащаб чрез увеличаване на дейностите на национално, регионално и глобално равнище. Резолюцията призовава държавите-членки да предприемат действия за осигуряване на пътната безопасност, особено в областта на управлението на безопасността по пътищата, пътната инфраструктура, безопасни превозни средства, поведението на участниците в движението, образованието в областта на пътната безопасност и реакцията след катастрофата. Независимо че Резолюцията изисква редовен мониторинг за напредъка към постигането на глобалните цели, отбелязва се също така че отделните държави-членки трябва да определят национални цели във всяка сфера на дейност.

Резолюцията предлага на Световната здравна организация и регионалните комисии на Организацията на обединените нации в сътрудничество с другите партньори по „Сътрудничество в рамките на ООН в областта на безопасността на движението” и с други заинтересовани страни да изготвят глобален план в качеството на ръководен документ в подкрепа на изпълнение целите на Десетилетието.

4. Структура на действие на Десетилетието

В основата на Плана за действие на Десетилетието са залегнали принципите на системния подход по осигуряване на безопасността на движението. Този подход има за цел да създаде система за автомобилния транспорт, която да е толерантна към човешките грешки и да отчита уязвимостта на човешкото тяло. С това се признава че човек естествено греша и че катастрофите не могат да бъдат избегнати напълно. Целта на безопасната системата е да се гарантира, че произшествията няма да водят до сериозни наранявания.

В съответствие с този подход следва да се отчитат граничните стойности на човешкото тяло да понася определени усилия породени от кинетичната енергия при проектирането на пътно транспортната система, пътната инфраструктура и създаването на моторните превозни средства. Приемането на интегрирания подход към участниците в движението по пътищата, към пътната инфраструктура и моторните превозни средства изисква да се отделя по-голяма внимание на регулирането на скоростта и проектирането на пътя и транспортните средства, отколкото при традиционния подход за осигуряване на безопасността на движението.

Този подход означава преместване на основната част от отговорността от участниците в движението към проектантите на пътнотранспортната система. Към системата от разработчиците се отнасят на първо място, управляващите пътищата, автомобилната промишленост, полицията, политиките и законодателните органи. Също така има още много институции и организации които имат отговорности към безопасността на движението по пътищата, като системата на здравеопазването, съдебната система, училищата и

неправителствените организации. Индивидуалните участници в пътното движение имат задълженията да спазват законите и подзаконовите актове.

В Плана за Десетилетието също признава значението на съпричастността и включването на много сектори и учреждения на национално и местно равнище. Дейностите за постигането на целите на Десетилетието трябва да се прилагат на най-подходящото ниво и следва да поощряват привличането на различни сектори (транспорт, здравеопазване, полиция, правосъдие, градско планиране и т.н.). В разработването и осъществяването на мероприятия на национално и международно ниво за постигане целите на Десетилетието следва да се включват и неправителствените организации, гражданското общество и частния сектор.

4.1 Цел и конкретни задачи

Общата цел на Десетилетието ще бъде да се стабилизира и след това се намали нивото на смъртните случаи при движение по пътищата до 2020 година. Това ще се постигне чрез:

- разработване и прилагане на устойчиви политики и програми за осигуряване на безопасността по пътищата;
- определяне на амбициозни, но постижими цели за намаляване до 2020 г. броят на злополуките с летален изход, въз основа на съществуващата система на регионалните цели за намаляване жертвите на злополуки;
- укрепване на инфраструктурата за управление и потенциала за техническо осъществяване на мероприятията в областта на пътната безопасност на национално, регионално и глобално равнище;
- подобряване на качеството на събирането на данни на национално, регионално и глобално равнище;
- мониторинг на напредъка и резултатите от дейността по постигането на предварително показатели за безопасност на национално, регионално и глобално равнище;
- подкрепа нарастването на финансирането на безопасността на движението и по-доброто използване на съществуващите ресурси, включително и чрез включване на елемента пътна безопасност в проектите в областта на пътната инфраструктура.

4.2 Дейности

Дейността през десетилетието ще се осъществява на местно, национално, регионално и глобално равнище, но в центъра на вниманието ще бъдат преди всичко мероприятията на национално и местно равнище.

В рамките на правните механизми на националните и местни органи на държавно управление на страните се предлага дейността да се осъществява в съответствие с петте елемента, както е показано по-долу.

Дейност на национално ниво

Елемент 1	Елемент 2	Елемент 3	Елемент 4	Елемент 5
Управление на безопасността по пътищата	По-безопасни пътища и мобилност	По-безопасни превозни средства	По-безопасно поведение на потребителите на пътищата	Адекватни мерки след катастрофата на пътищата

4.2.1 Дейности на национално равнище

На национално ниво страните се призовават да изпълняват следните пет елемента, въз основа на препоръките в “Доклада за превенция на пътнотранспортните произшествия в света” и предложенията на Комисията за глобална пътна безопасност.

Страните трябва да разгледат тези пет области, в рамките на своите Национални стратегии за осигуряване на безопасност по пътищата, потенциала в тази област и системите за събиране на данни. За някои страни ще се наложи да се включат всички пет елемента като се използва поетапния подход.

Елемент 1: Управление на безопасността на движението по пътищата

Насърчаване на създаването на много секторни партньорства и определянето на водещи агенции способни да разработят и ръководят изпълнението на националните стратегии, планове и целеви ориентири в областта на пътната безопасност, въз основа на събирането на данни и доказателства от научни изследвания, за оценка на организацията на изпълнение на насрещните мерки, мониторинг на изпълнението и ефективността.

Дейност 1: Създаване на водещата агенция (със съответните механизми за координация) за безопасност на движението по пътищата с участието на партньори от различни сектори чрез:

- определяне на водеща агенция и създаване на съответния секретариат;
- насърчаване на създаването на координационни групи и
- разработване на програми за основната работа.

Дейност 2: Разработване на национална стратегия (на ниво Министерски съвет или министерско ниво), координирана от водещата агенция в резултат на:

- потвърждаване на дългосрочните приоритети в областта на инвестирането на средства;
- определяне на отговорностите и отчетността на институциите за разработването и изпълнението на програмите за работа;
- определяне на проектите в различните области;
- създаване на партньорски коалиции;
- съдействие за реализация на различни инициативи в областта на пътната безопасност движение, като например въвеждането на новия стандарт ISO 39001 в областта на управлението на безопасността на движението по пътищата; и
- създаване и поддържане на системи за събиране на данни, необходими за осигуряване на изходни данни и мониторинг на напредъка в намаляването на травматизма и и смъртността в резултат на пътнотанспортни произшествия, и други важни показатели като разходи, и т.н.

Дейност 3: Определяне на реални и дългосрочни цели за националните дейности на базата на анализ на данните от ПТП чрез:

- определяне на областите за подобряване на резултатите от дейността; и
- оценка на потенциала за подобрене на резултатите от дейностите.

Дейност 4: Работа за да се осигури достатъчно финансиране за дейности по пътя на:

- икономическа обосновка на устойчивото финансиране въз основа на

загубите и ползите във връзка с възвръщаемостта на инвестициите;
 . подготовка на препоръки по основните ежегодни и средносрочни бюджетни целеви ориентири;
 • насърчаване на създаването на процедури за ефективно и действено разпределение на ресурсите в програмите за безопасност;
 • използване на 10% от инвестициите в инфраструктурата, за безопасността на движението по пътищата; и
 • откриване и прилагане на новаторски механизми за финансиране.

Дейност 5: Създаване и поддържане на система от данни за текущ мониторинг и оценка, която ще включва редица процеси и мерки за постигане на резултатите, в това число:

- създаване и поддържане на национални и местни системи за измерване и наблюдение на смъртните случаи по пътищата, нараняванията и катастрофите;
- създаване и поддържане на национални и местни системи за измерване и наблюдение на междинните резултати, например средната скорост, ползването на каските, показването на обезопасителни колани и др.;
- създаване и поддържане на национални и местни системи за измерване и наблюдение на резултатите от мероприятията по осигуряване безопасността на движението по пътищата;
- Създаване и поддържане на национални и местни системи за измерване и наблюдение на икономическите последици от пътнотранспортния травматизъм; и
- Създаване и поддържане на национални и местни системи за измерване и наблюдение на въздействието на пътнотранспортния травматизъм.

Елемент 2: По-безопасни пътища и мобилност

Повишаване на присъщите на пътната мрежа безопасност и защитни свойства в полза на всички участници в движението, особено на най-уязвимите от тях (например, пешеходци, велосипедисти и мотоциклетисти). Това ще бъде постигнато чрез извършване на оценка на пътната инфраструктура и усъвършенстване на планирането, проектирането, строителството и експлоатацията на пътищата като се отчетат изискванията на безопасността на движението по пътищата.

Дейност 1: Съдействие за нарастване на ангажимента за безопасността на движението и отговорността за нея от пътните управления, пътните инженери и специалисти по градско планиране по пътя на:

- насърчаване на правителствата и пътните управления да си поставят за цел "премахване на пътищата с висок риск от катастрофи до 2020 г.";
- насърчаване на пътната администрация за разпределяне най-малко 10% от бюджетите за пътищата за специални програми за повишаване безопасността на пътната инфраструктура;
- възлагане на правни ангажименти на пътните управления да повишават безопасността на движението по обслужваната от тях пътна мрежа с помоща на икономически мерки и ежегодно отчитане на ситуацията, тенденциите и извършената работа по отстраняване на недостатъците в областта по осигуряване на безопасността на движението по пътищата;
- създаването на специализирано звено по безопасност на движението по

пътищата или по пътното движение с цел мониторинг и повишаване на безопасността на пътната мрежа;

- утвърждаване на системния подход за безопасност и качествата на пътната мрежа в насока разбираемост и прощаване на грешки; и
- наблюдение на отделените инвестиции за безопасност в пътната инфраструктура от националните пътни органи, банките за развитие и други органи.

Дейност 2: Съдействие за удовлетворяване на потребностите на всички участници в движението в рамките на устойчивото градско планиране, управление въпросите на транспортните услуги и регулиране ползването на земята чрез:

- планиране на земеползването, така че да отговаря на общите изисквания за сигурна мобилност, включително управлението пътуването и на търсенето и необходимостта от достъп, изискванията на пазара, географските и демографските условия;
- включване на оценки на въздействието върху безопасността, при всички решения свързани с планирането и развитието; и
- въвеждане на ефективни процедури за контрол на достъпа и развитието с цел недопускане на небезопасни изменения.

Дейност 3: Съдействие за безопасно функциониране, поддържане и подобряване на съществуващата пътна инфраструктура задължавайки пътните органи:

- да определят броя и местата на смъртните случаи и тежките наранявания по категории за отделните участници в движението, а също и по основните фактори на пътната инфраструктура, оказващи влияние на риска за всяка група участници в движението;
- да определят опасните места или участъци по пътищата, на които настъпват голям брой или тежки аварии и да приемат съответни коригиращи мерки;
- да извършват оценка на безопасността на съществуващата пътна инфраструктура и да използват ефективни инженерни подходи за подобряване показателите за безопасност;
- да изпълняват водеща роля при определяне на плановете за регулиране на скоростта, проектирането и експлоатацията на пътната мрежа отчитайки скоростта на движение; и
- да осигурят безопасност в зоните на стойтелно ремонтните работи.

Дейност 4: Съдействие за развитието на нова безопасна инфраструктура, удовлетворяваща нуждите на мобилността и достъпа на всички участници в движението чрез насърчаване на съответните органи да:

- вземат предвид всички видове транспорт при строителството на нова инфраструктура;
- установят минимални нива на безопасност за новите проекти и инвестиции в пътища, които да осигуряват отразяване в техническите характеристики на новите проекти, нуждите на всички участници в движението в областта на безопасността;
- Използване на независими оценки на въздействието върху безопасността на движението по пътищата, както и резултатите от проверките за безопасност при планирането, разработването, изграждането,

експлоатацията и поддръжането на нови пътни проекти и осигуряване на съответното изпълнение на препоръките от проверките.

Дейност 5: Стимулиране укрепването на потенциала и трансфера на знания в областта на безопасността на пътната инфраструктура чрез:

- създаване на партньорства с банките за развитие, с националните органи, гражданското общество, институциите за обучение и частния сектор с цел осигуряване на правилното разбиране и възприемане на принципите на проектиране на безопасна пътна инфраструктура;
- съдействие за подготовката и обучението на кадрите в областта на безопасността на движението по пътищата и използването при проектирането на нескъпи средства за осигуряване на безопасността на движението, проверката за безопасност и одит на пътищата; и
- разработване и използване на стандарти по отношение проектирането и експлоатацията на безопасни пътища, които да отчитат и интегрират човешкия фактор и конструкцията на превозните средства.

Дейност 6: Насърчаване на научните изследвания и разработките за по безопасни пътища и осигуряване на мобилността посредством:

- извършване на научни изследвания и споделяне на резултатите от тях по отношение на икономическата обосновка на по-безопасната пътна инфраструктура и нива на инвестиции, необходими за постигане на целите на Десетилетието;
- насърчаване на научните изследвания и разработките за подобряване безопасността на пътната инфраструктура на пътните мрежи в страните с ниски и средни доходи, и
- съдействие за изпълнение на демонстрационни проекти за оценка на иновациите в областта на повишаване на безопасността, особено за уязвимите участници в движението по пътищата.

Елемент 3: По-безопасни превозни средства

Насърчаване на широкото внедряване на усъвършенствани технологии за осигуряване на активната и активната безопасност на превозните средства чрез хармонично съчетание на съответните глобални стандарти, програми за информиране на потребителите и стимули за ускоряване използването на новите технологии.

Дейност 1: Насърчаване на страните-членки за прилагане и налагане на правила за безопасност на превозните средства, разработени от Световния форум на ООН за хармонизация на превозни средства (WP 29).

Дейност 2: Насърчаване прилагането на нови програми за оценка на превозните средства във всички региони на света, с цел повишаване на достъпността на информацията до потребителите за безопасността на транспортните средства.

Дейност 3: Насърчаване приемането на споразуменията гарантиращи оборудването на всички превозни средства с обезопасителни колани и закрепвания, които отговарят на изискванията и са преминали успешно изпитанията по съответните стандарти (като минимални изисквания за безопасност).

Дейност 4: Насърчаване на широкото прилагане на технологиите за предотвратяване на аварии, които са доказали своята ефективност, като електронен контрол за стабилност и антиблокираща спирачна система на мотоциклети.

Дейност 5: Насърчаване на използването на данъчни и други стимули за превозни средства, които осигуряват висока степен на защита на участниците в движението, както и затрудняване на вноса и износа на нови или употребявани автомобили с по-ниски стандарти за безопасност.

Дейност 6: Съдействие за приемане на правила относно защитата на пешеходците и разширяване на научните изследвания в областта на новите технологии за безопасност за намаляване риска за уязвимите участници в пътното движение.

Дейност 7: Насърчаване на управляващите държавни и частни автопаркове да закупуват, експлоатират и обслужват транспортни средства, характеризиращи се с високи технологии на сигурност и високо ниво на защита на пътниците.

Елемент 4: По-безопасно поведение на потребителите на пътищата

Разработване на цялостна програма за подобряване на поведението на участниците в движението по пътищата. Последователно или нарастващо осигуряване спазването на закона за движението по пътищата и стандартите в съчетание с информирането и обучението на обществеността с цел повишаване ползваемостта на предпазните колани и каски, намаляване на шофирането в нетрезво състояние, превишаването на скоростта и други рискови фактори.

Дейност 1: Повишаване на информираността за рисковите фактори свързани с безопасността на движението по пътищата и провеждането на профилактични мерки и кампании за социален маркетинг с цел оказване на въздействие върху възгледите и мнения за необходимостта от разработване

и изпълнение на програми в областта на пътната безопасност.

Дейност 2: Установяване и осигуряване спазването на ограниченията на скоростта и определените въз основа на фактически данни стандарти и правила, целящи намаляването на пътнотранспортните произшествия и травматизма, свързани с превишаването на скорост.

Дейност 3: Въвеждане и гарантиране спазването на законите и установените на фактическите данни от стандартите и правилата по отношение управлението на МПС от водачи под въздействие на алкохол с цел намаляване на пътнотранспортните произшествия и травматизма поради тази причина.

Дейност 4: Установяване и гарантиране спазването на законите, стандартите и правилата по отношение ползването на обезопасителни каски от мотоциклетистите с цел намаляване на нараняванията на главата.

Дейност 5: Установяване и гарантиране спазването на законите, стандартите и правилата по отношение ползването на обезопасителните колани и системи за безопасност на деца, с цел намаляване на нараняванията в резултат на пътнотранспортни произшествия.

Дейност 6: Въвеждане и гарантиране спазването на законите, стандартите, правилата по отношение на транспорта, професионалната хигиена на труда и гарантиране на безопасността при обществен превоз на пътници и товари, с цел намаляване на ПТП и нараняванията при тях.(за държавния и частния сектор)

Дейност 7: Провеждане на научни изследвания, разработване и съдействие за прилагане на интегрирани политики и методи за намаляване на жертвите по пътищата, свързани с работата, в държавния, частния и други сектори, с цел прилагане на международно признатите стандарти по отношение системите за управление на безопасността на движението , професионалната хигиена на труда и безопасността.

Дейност 8: Съдействие за въвеждането на система за степенувано издаване на свидетелства за управление за новите водачи.

Елемент 5: Адекватни мерки след катастрофата

Подобряване на реагирането при извънредни ситуации, причинени от произшествия, както и подобряване на способността на здравните и други системи да предоставят адекватна спешна медицинска помощ и по-продължителна рехабилитация на пострадалите от пътнотранспортни произшествия.

Дейност 1: Разработване на системи за оказване на до лекраска помощ, в това число и за изваждане на жертвите от автомобилите след катастрофата и въвеждането на единен общонационален телефонен номер за съобщаване на спешни случаи, като се използва съществуващата добра практика.

Дейност 2: Разработване на система за оказване на болнична травматологична помощ и оценка качеството на медицинското обслужване, прилагането на добри практики по отношение на системите за оказване на травматологична помощ и осигуряване на необходимото качество.

Дейност 3: Осигуряване на ранна рехабилитация и подкрепа за пациенти с травми и хора, които са загубили близки в резултат пътнотранспортните произшествия, с цел да се намалят до минимум както физическите, така и психологическите травми.

Дейност 4: Насърчаване създаването на подходящи схеми за застраховане на участници в движението с цел да се финансира рехабилитацията на жертвите на катастрофи посредством:

- въвеждане на задължителна гражданска отговорност , и
- международни договорености за взаимно признаване на застраховането, като системата зелена карта.

Дейност 5: Съдействие за провеждане на задълбочени разследвания на пътнотранспортните произшествия на произшествия и приемане на съответни ефективни правни мерки в случай на смърт или тежки наранявания така че да хсе осигури справедливо правосъдие за родствениците загиналите и тежко наранените.

Дейност 6: Поощряване и стимулиране на работодатели, които наемат на работа хора с увреждания.

Дейност 7: Подкрепа на научноизследователската и развойна дейност за усъвършенстване на ответните мерки във връзка с пътнотранспортните произшествия.

4.2.2. Международна дейност

За да се ориентират страните за постигане на реални и постижими цели в страните по целия свят е необходима всеобхватна международна координация. С координацията официално ще се осигури механизъм за улесняване на обмена на опит от държавите-членки за постигане на националните цели.

Международна координация и дейност по осигуряване безопасността на движението по пътищата

Под ръководството на Световната здравна организация механизма "Сътрудничеството в рамките на Организацията на обединените нации в областта на безопасността по пътищата" ще координира редица глобални дейности за насърчаване провеждането на Десетилетието за действие за осигуряване на безопасността по пътищата и да се оцени неговото въздействие.

Дейност 1: Стимулиране, в определени случаи, разширяването на финансовото обезпечение на дейността по безопасността по пътищата чрез:

- подкрепа на механизма за глобалната пътна безопасност;
- използване на нови и новаторски подходи за финансиране;

- насърчаване на страните да отделят 10% от инвестициите в пътната инфраструктура за осигуряване на безопасността на движението по пътищата, както и
- провеждане на информационно-разяснителна дейност сред новите донори от държавния и частния сектор.

Дейност 2: Пропагандиране на безопасността по пътищата на най-високо ниво за улесняване на сътрудничеството между множество заинтересовани страни (като например неправителствени организации, международни финансови институции), включително чрез:

- резолюции на ООН и Световната здравна асамблея за безопасността по пътищата, при необходимост;
- Участие в регионални и международни кампании за безопасността по пътищата, и
- включването на безопасността на движението по пътищата в дневния ред на представителните форуми, като G8/20, Световния икономически форум, Клинтън Глобална инициатива и т.н.;

Дейност 3: Повишаване на осведомеността за рисковите фактори и необходимостта от засилване на превенцията на пътно-транспортни произшествия чрез:

- използване на обществени кампании, включително Световната седмица на безопасността по пътищата, и ежегодния Световен ден за възпоминание на жертвите на движението по пътищата;
- сътрудничество с неправителствени организации и други инициативи на гражданското общество, споделят целите и задачите на Десетилетието, и
- подкрепа на инициативите на частния сектор, които споделят целите и задачите на Десетилетието.

Дейност 4: Предоставяне на насоки на страните за укрепване на системите за подобряване на управлението на безопасността по пътищата и прилагането на добрите практики по отношение на пътната безопасност трафик и осигуряването на травматологическа помощ посредством:

- прилагането от страните на добрата практика "Сътрудничеството в рамките на Организацията на обединените нации за безопасността по пътищата" или други международно признати насоки за добри практики;
- разработване на допълнителни указания за "добри практики" и
- предоставяне на техническа помощ на страните в прилагането на добри практики.

Дейност 5: Подобряване на качеството на събраните данни за безопасност на движението по:

- прилагане на ръководните принципи на добрите практики по отношение на информационно-справочните системи;
- стандартизация на определенията и методите за отчитане;
- насърчаване на инвестициите в развитието на националните системи за анализиране на злополуките и свързаните с тях системи за наблюдение, работещи в здравеопазването, заетостта и компенсацията на заетите лица;
- разследване на произшествията, с цел установяване на причините, обстоятелствата и последствията;
- насърчаване на развитието на системите за управление на данните за безопасността по пътищата (например чрез партньорска подкрепа, които предоставят помощ на членовете на Междуправителствената експертна група на базата на данни за пътнo-транспортни произшествия [IRTAD]) и
- разпространение както на поуците от успехите, така и на провалите.

4.3 Финансиране на дейността

Първоначалните разчети сочат, че за управление на движението в света годишно се изразходват до 500 млрд. долара. Отделянето на една малка част от тези средства трябва да бъде приоритет за страните за изпълнение на целите на Десетилетието.

Въпреки това, за успешното изпълнение на плана за действие може да изисква значителни допълнителни ресурси най-вече от самите страни, както и заинтересовани страни от държавния и частния сектор. В доклада си за 2006 г., „За безопасни автомобилни пътища”, Комисията за осигуряване на безопасността по пътищата по целия свят изрази своята подкрепа за създаването на в глобален план на фонд в размер на 300 милиона щатски долара за насърчаване на по-голям акцент върху подобряване връщане към сигурността на планираните мащабни инвестиции в пътната инфраструктура през следващите десет години. Средствата за изпълнението на някои аспекти този план, макар и в по-малък брой на посочената сума, са предоставени от Световната организация за пътна безопасност на Световната банка и регионалните банки за развитие спонсорите на частния сектор. По предварителни оценки, нуждите от финансиране на националните дейности се оценява на около \$ 200 милиона на година, което е \$ 2 милиарда за цяло десетилетие. Съвместните усилия на международната общност за финансиране на пътната безопасност са, според груби изчисления е от 10 до 25 милиона щатски долара годишно. Ясно е, че допълнителните усилията на традиционната общност на спонсорите, не са достатъчни за осигуряване на суми, съответстващи на мащаба на проблема. Посочения финансов дефицит трябва да бъде попълнен за сметка на разширяване на информационно-разяснителните

работи до широк кръг от заинтересовани страни. Например вече е създаден нов фонд предоставящ на частния сектор възможност за осъществяване изпълнението на този план, особено в страните с ниски и средни доходи.

5. Мониторинг и оценка на Десетилетието по осигуряване безопасността на движението по пътищата

Напредъкът към постигането на целта на Десетилетието ще бъде осъществяван чрез:

- наблюдение на показателите;
- проследяване на основните етапи на Десетилетието, и
- междинна и крайна оценка на Десетилетието.

ПОКАЗАТЕЛИ

По-долу са посочени някои потенциални показатели, които могат да се измерят на глобално равнище, за да се наблюдава процеса и резултатите.

Показатели: Елемент 1
<p>ОСНОВНИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • брой на страните имащи агенция с ясно определени правомощия, която играе водеща роля за осигуряване на безопасността по пътищата; • брой на страните с национални политики; • брой на страните с временни целеви показатели за безопасност на пътното движение; • броят на страните, в които са развити системите за следене на данните за напредъка в постигането на целите за безопасност на движението по пътищата; • броят на страните, които събират годишни данни за пътнотранспортните катастрофи, в съответствие с международно признатите определения. <p>ПО ИЗБОР</p> <ul style="list-style-type: none"> • броят на страните, в които са дадени целево средства за прилагане на стратегията за безопасност по пътищата; • брой на страните, които са постигнали напредък по отношение на постигането на определени цели.
Показатели: Елемент 2

ОСНОВНИ

- броят на страните в които на пътните органи имат правното задължение да подобряват безопасността по пътищата в мрежите си;
- броят на страните в които са създадени бюджетни кредити за изготвянето на специални програми за изграждане на безопасна пътната инфраструктура;
- броят на страните които имат за цел до 2020 година да се премахнат пътищата с висок риск за потребителите;
- броят на страните които са приели политики за осигуряване на устойчива градска мобилност;
- броят на страните имащи специализирани подразделения по безопасност на пътната инфраструктура, които са специализирани за извършване на наблюдение на елементите на безопасността на пътната мрежа;
- броят на страните които са възприели политиката системно да извършват проверки за пътна безопасност или предприемат мерки за оценка на въздействието на безопасността по пътищата.

ПО ИЗБОР

- броят на страните в които в потребностите на безопасността на пътното движение са включени във функцията земеползване и планиране на транспорта;
- броят на страните в които ефективен контрол върху достъпа до собственост и има процедури за надзор над застрояването;
- броят на страните, в които редовно се провежда изследване на нивото на безопасността на пътната мрежа;
- броят на страните, в които оценката за безопасност за 10% от пътищата с най-голям обем надхвърля предварително зададения праг (например, процентът на злополуки на километър, минимален ниво на безопасност на инфраструктурата, процент високоскоростни магистрали с безопасни крайпътни пътни банкети и разделителна ивица, осигуряване на безопасна среда за пешеходците);
- броят на страните в които са приети минимални стандарти за оценка на сигурността при изграждане на нови пътища;
- броят на страните в които се извършва отчетност на пробег в автомобил километри.

Показатели: Елемент 3**ОСНОВНИ**

- броят на страните участващи в Световния форум на Организацията на обединените нации за хармонизиране на правилата за моторните превозни средства и прилагането на съответните стандарти;
- броят на страните, участващи в "оценяване на нови автомобили" (NCAP);
- броят на страните приели закони за забрана на използването на автомобили без предпазни колани (предни и задни седалки).

ПО ИЗБОР

- броят на страните приели закони забраняващи производството на автомобили без конкретни елементи за безопасност, като например електронен контрол за стабилност и антиблокиращи системи.

Показатели: Елемент 4

ОСНОВНИ

- брой страни с приети максимални ограничения на скоростта в зависимост от категорията на пътищата (градски, селски, пътната мрежа);
- броят на страните приели съдържанието на алкохол в кръвта да бъде по-малко или равно на 0,05 g/dl;
- броят на страните приели съдържание на алкохол в кръвта да бъде под 0.05 g/dl за млади/начинаещи водачи и водачите на търговския транспорт;
- броят на страните с национални данни за относителния дял на фатални катастрофи, свързани с употребата на алкохол;
- брой на страните в които носенето на каска е вменено със закон (включително стандарти);
- броя на страните с национални данни за каската на обезопасителни колани;
- брой на страните в които задължителното използване на обезопасителни колани е вменено със закон;
- брой на страните, с данни за степента на използване на предпазни колани (предните седалки, задни седалки);
- брой на страни със законодателството за използването на системи за сигурност за децата;
- брой на страните, които имат официални политики по отношение на регулиране на умората на водачите на товарни автомобили.

ПО ИЗБОР

- брой на страните с национални данни за размера на пътната мрежа според вида на пътя;
- брой на страните с национални данни за показателите за използване на системи за сигурност за децата;
- брой на страните приели новия стандарт ISO 39001;
- брой на страните, отразяващи пътно-транспортните произшествия за една от категориите като трудова злополука;
- брой на страните, редовно провеждащи Седмицата на пътната безопасност.

Показатели: Елемент 5**ОСНОВНИ**

- брой на страните, изискващи всички шофьори да имат застраховка "Гражданска отговорност";
- брой на държавите с единна национална гореща телефонна линия за извънредно положение;
- брой на страните имащи специални центрове за оказване на травматологична помощ.

ПО ИЗБОР

- брой на страните, в които персоналът на спешната медицинска помощ премине специално обучение за оказване на травматологична помощ.

Показатели: Международна дейност**ОСНОВНИ**

- броят на смъртните случаи вследствие на пътнотранспортни произшествия като основен комбиниран показател за всички дейности;
- размера на финансирането за сигурност в движението, което се осигурява международната донорската общност (включително агенции за развитие и донорски агенции, фондации, частния сектор и други донори).

На отделни етапи ще се оценява прогреса през Десетилетието. Десетилетието - и изпълнението на този план - ще бъдат оценявани през определени интервали и от механизма "Сътрудничество в рамките на Организацията на обединените нации в областта на безопасността на движението". За сравняване на тази информация на глобално ниво ще бъде създадена Работна група за оценка. Базовите данни ще бъдат получени чрез проучвания за всяка страна и отразени във втори глобален доклад за състоянието на безопасността на движение по пътищата, който ще се публикува през 2012 година. Третият доклад ще бъде публикуван през 2014 г. и при наличие на средства ще се подготвят допълнителни доклади за положението в тази област - допълнителни отчети за състоянието на безопасността на движението. По време на оценката, ще бъдат оценявани както резултатите така и показателите за оценка. Докладите за резултатите и другите инструменти за мониторинг ще послужат като основа за обсъждане на събитията в средата и края на Десетилетието. На национално ниво всяка страна ще създаде своя собствена система за мониторинг. Надяваме се, че страните ще разработят и публикуват националните доклади и ще организират прояви за обсъждане на постигнатите резултати и изпълнението на конкретните планове.